

Engriflet tjørn

Engriflet tjørn (<i>Crataegus monogyna</i>)	
Højde	Op til 15-20 meter, oftest mindre
Form	Busk eller træ
Blomstringstid	Maj - juni
Frugttype	Kærnestenfrugt
Modningstid	September til oktober
Lys	Lyskrævende
Jord	Alle typer
Fugt	Tør til middel
Vind	Vindtolerant
Vårfrost	Tålsom
Saltsprøjt	Tålsom

Udbredelse

Engriflet tjørn forekommer med en del underarter i det meste af Europa, Nordafrika og Vestasien. Arten er udbredt over hele Danmark.

Beskrivelse

Den engrifledede hvidtjørn kan, under gunstige vilkår, blive et træ på op til 15-20 meter, men

findes oftest som en tætgrenet flerstammet busk eller et mindre træ. Kortsquddene har kraftige, lige grentorne. Ung bark er rødlig; ældre bark gråbrun og furet i skarpe fremstående kamme. Bladknopperne er spredte, små og udspræede.

Bladene er fligede med 3-5 indskæringer, som er dybere end hos almindelig hvidtjørn. Den engrifledede tjørn blomstrer i maj - juni efter løvspring. Blomsterne er hvide eller sjældnere rødlige og sidder i store skærmformede stande. De adskiller sig fra den almindelige hvidtjørn ved kun at have én griffel. Frugterne er samlede i langstilkede klaser med op til 10-15 frugter. Frugten er en lille, ægformet, rød og glat stenfrugt, som indeholder et frø. Blomsten er under-sædig og resterne af blomsteret med den ene griffel bevares på frugten. Arten er variabel i både vækst, bladform og blomsterfarve. Den hybridiserer desuden med de to andre almindelige tjørnearter – almindelig hvidtjørn og koral hvidtjørn.

Voksested

Den engrifledede tjørn vokser på overdrev, i

strandkrat, levende hegn og skovbryn i det meste af landet. Derimod vokser den ikke i skov, da den er mindre skyggetålende end den almindelige tjørn. Den kan vokse på stort set alle jordbundstyper med undtagelse af ekstremt sure jorde.

Anvendelse i landskabsplantninger

Engriflet tjørn kan bruges i en række af forskellige landskabsplantninger især på lysåbne lokaliteter som nævnt ovenfor. Den er hårdfør overfor både vind og saltsprøjt, og kan derfor bruges som læplantning i kystnære områder, f.eks. i Vestjylland. Den tåler kraftig beskæring, og kan ved vedvarende klipning danne en tæt hæk. Arten formerer sig både ved frø og rodkud og kan forynges fra stødskud.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede danske frøkilder.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Anden anvendelse

Tjørneved er meget hårdt og blev tidligere brugt til f.eks. drejearbejder og landbrugsredskaber. Ekstrakt fra blade, blomster og frugter af tjørn har været og er stadig meget anvendt i naturmedicin.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr. 13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Havens planteleksikon. De Samvirkende Danske Haveselskaber 1978.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Ødum, S. (1969). De vildtvoksende træer og buske. Danmarks Natur bind 6: Skoven, side 143-199.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk

